

TA'MINOT ZANJIRIDA VMI LOGISTIKA TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANISHNI AFZALLIKLARI

Abduxakim Yuldashev

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, PhD

+99895-636-36-05

E-mail: abduxakimyuldashev18@gmail.com

Abdusattorov Hojiakbar Shaxobiddin o'g'li

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, talaba

E-mail:abdusattorovhojiakbar86@gmail.com

+998 90 166 20 05

Annotatsiya: VMI (Vendor Managed Inventory, ta'minotchilar tomonidan boshqariladigan inventar) – bu zamonaviy ta'minot zanjiri menejmentida keng qo'llaniladigan samarali texnologiya. U mahsulotlarni yetkazib berish va inventarni boshqarish jarayonini optimallashtirishga yordam beradi. Bu maqola VMI texnologiyasining afzalliklariga e'tibor qaratadi: xom-ashyo sarfini kamaytirish, loyihalashtirishni osonlashtirish, va mijoz-mahsulot munosabatlarini mustahkamlash. Maqola tahlil orqali VMI afzalliklarini ko'rsatadi va uni amaliyotda qo'llash zarurligini asoslaydi.

Kalit so'zlar: VMI, ta'minot zanjiri, logistika, inventar boshqaruvi, ta'minot effektivligi, mijoz-ta'minot munosabatlari.

Аннотация: VMI (Vendor Managed Inventory, инвентаризация, управляемая поставщиком) – это эффективная технология, широко применяемая в современном управлении цепями поставок. Она помогает оптимизировать процессы доставки продукции и управления запасами. В данной статье уделяется внимание преимуществам технологии VMI: сокращению расхода сырья, упрощению планирования и укреплению отношений между клиентом и поставщиком. Анализ в статье демонстрирует преимущества VMI и обосновывает необходимость его применения на практике.

Ключевые слова: VMI, цепь поставок, логистика, управление запасами, эффективность снабжения, отношения клиент-поставщик.

Annotation: VMI (Vendor Managed Inventory) is an effective technology widely used in modern supply chain management. It helps optimize product delivery and inventory management processes. This article focuses on the advantages of VMI technology: reducing raw material consumption, simplifying planning, and strengthening customer-supplier relationships. The analysis in the article highlights the benefits of VMI and justifies the necessity of its practical implementation.

Keywords: VMI, supply chain, logistics, inventory management, supply efficiency, customer-supplier relationships.

Kirish

Zamonaviy biznes muhitida kompaniyalar tez va sifatli xizmat ko'rsatish uchun raqobatbardosh bo'lishga intiladi. Buning uchun ta'minot zanjirini optimallashtirish va logistik operatsiyalarni takomillashtirish juda muhim rol o'ynaydi. VMI texnologiyasi shunday vositalardan biridir. VMI ta'minotchilarga buyurtmachining inventarini nazorat qilish imkonini beradi, bu esa resurslarni tejash va operatsion xarajatlarni kamaytirish bilan bog'liq

Ushbu maqolada VMI texnologiyasining afzalliklari tahlil qilinadi, undan foydalanishning iqtisodiy va tashkiliy jihatdan qanday foydalar keltirishi ko'rsatiladi. Bundan tashqari, VMI ning amaliyotda qo'llanilishi ham misollar orqali izohlanadi.

Tahlil va Muhokama

VMI (Vendor Managed Inventory, ta'minotchilar tomonidan boshqariladigan inventar) texnologiyasi zamonaviy ta'minot zanjiri menejmentida keng qo'llaniladigan samarali vositalardan biridir. U, asosan, mijoz-ta'minot munosabatlarini optimallashtirish, resurslarni tejash va operatsion jarayonlarni soddalashtirishga yordam beradi. Quyida VMI texnologiyasining afzalliklari tahlil qilinadi.

Inventar bosimini kamaytirish

Inventar bosimi – bu kompaniya uchun muhim moliyaviy yukdir. Agar omborda ortiqcha mahsulot saqlansa, bu kapitalni blokirovka qilinishiga va foydalanilmagan resurslarga sabab bo'ladi. VMI texnologiyasi ushbu muammoni hal qilishda yordam beradi. Ta'minotchilar mijozning omborida mahsulotlarni saqlashadi, ammo bu mahsulotlar mijoz tomonidan iste'mol qilinmaguncha uning balansida aks ettirilmaydi

Bu holat mijozga quyidagi afzalliklarni taqdim etadi:

- Kapitalni blokirovkadan xalos bo'lish : Mijozlar omborda saqlanayotgan mahsulotlar uchun pul sarflash shart emas. Natijada, ular pul oqimlarini yanada samarali boshqarish imkoniyatiga ega bo'ladilar.
- Moliyaviy barqarorlik : Kapital blokirovkasi yo'qolishi tufayli, kompaniyalar o'z moliyaviy barqarorligini oshirishga erishadi.

Masalan, logistik xizmat ko'rsatuvchi SEALS kompaniyasi VMI texnologiyasidan foydalangan holda mijozlarning inventar bosimini sezilarli darajada kamaytirgan va mijozlarga moliyaviy mustahkamlik keltirgan

Xom-ashyo va ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirish

VMI texnologiyasi orqali ta'minotchilar mijoz talabini aniq bashorat qilish va kerakli miqdorda mahsulotni yetkazib berish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu esa quyidagi afzalliklarni keltirib chiqaradi:

- Ortiqcha inventar xarajatlarini kamaytirish : Omborda ortiqcha mahsulot saqlash bilan bog'liq xarajatlar yo'qoladi. Masalan, saqlash joyi, sug'urta va eskirish masalalari hal bo'ladi.

- Kam inventar holatlarini oldini olish : Ta'minotchilar mijoz talabini aniq bilganligi uchun, mahsulot yetishmovchiligiga sabab bo'lgan kam inventar holatlari ham yo'qoladi.

Shuningdek, VMI texnologiyasi mijozlarning xom-ashyo boshqaruvi xarajatlarini sezilarli darajada kamaytiradi. Chunki mijozlar o'zlarida mahsulotlarni hisobga olish va boshqarishga hojat qolmaydi

Misol uchun, GooSeeker platformasida VMI texnologiyasidan foydalanilganda kompaniyalar inventar boshqaruvi uchun ajratilgan resurslarni kamaytirgan va operatsion samaradorlikni oshirgan

Operatsion jarayonlarni tezlashtirish

Zamonaviy biznesda tezkorlik va moslashuvchanlik juda muhim rol o'ynaydi. VMI texnologiyasi operatsion jarayonlarni tezlashtirishga yordam beradi. Agar mijozga mahsulot kerak bo'lsa, ta'minotchi allaqachon omborda mavjud bo'lgan mahsulotni 1-3 soat ichida etkazib berishi mumkin

Bu holat quyidagi afzalliklarni keltirib chiqaradi:

- Maxsus buyurtma va kutish vaqtini yo'qotish : Mijozlar maxsus buyurtma berish va uzun vaqtlar kutishga hojat qolmaydi. Bu esa mijozning vaqtini tejashiga va ishonchini mustahkamlashiga yordam beradi.

- Doimiy hamkorlik munosabatlarini rivojlantirish : Tezkorlik va sifatli xizmat ko'rsatish natijasida mijoz-ta'minot munosabatlari mustahkam bo'ladi.

Masalan, Logistika Pluss kompaniyasi VMI texnologiyasidan foydalangan holda mijozlarga tezkor xizmat ko'rsatishga erishgan va mijoz ishonchini oshirgan

Raqobatbardoshlikni oshirish

Raqobat muhitida mijozlar eng yaxshi narx-sifat kombinatsiyasini tanlashadi. VMI texnologiyasi orqali ta'minotchilar mijozlarga yaqinroq joylashgan, samarali va arzon narxlarda xizmat ko'rsatishga qodir bo'ladilar. Bu esa ularga boshqa raqobatchilarga nisbatan ustunlik keltiradi

VMI texnologiyasining afzalliklari quyidagilardan iborat:

- Samarali taqsimot tarmog'ini yaratish : Ta'minotchilar mijoz talabini oldindan bashorat qilish orqali, mahsulotlarni optimal tarzda taqsimlashga erishadilar.

- Arzon narxlarda xizmat ko'rsatish : VMI texnologiyasi orqali xarajatlarni kamaytirish va mijozlarga arzon narxlarda xizmat ko'rsatish mumkin.

Masalan, Balti Logistika kompaniyasi VMI texnologiyasidan foydalangan holda mijozlarga samarali va arzon narxlarda xizmat ko'rsatishga erishgan va raqobatbardoshligini oshirgan

Supply Chain Transparency (Ta'minot zanjirining shaffofligi)

VMI texnologiyasi ta'minotchilarga va mijozlarga umumiy ma'lumot almashish platformasini yaratishga imkon beradi. Bu, o'z navbatida, ta'minot zanjirining shaffofligini oshiradi va xatoliklar ehtimolini kamaytiradi

Shu tarzda, ta'minotchilar mijoz talabini aniq bilsalar, ular o'z ishlab chiqarish rejalashtirishini moslashtirishlari mumkin. Masalan, 12manage platformasida VMI texnologiyasidan foydalanilganda kompaniyalar ta'minot zanjirida yuzaga keladigan xatoliklarni sezilarli darajada kamaytirgan

Innovatsiyalarni rag'batlantirish

VMI texnologiyasi ta'minotchilarga innovatsiyalarni qo'llashga rag'bat beradi. Masalan, yangi logistik yechimlar yoki avtomatlashtirish vositalari ta'minot jarayonini yanada samarali qiladi. SEALS kabi kompaniyalar VMI orqali mijozlar o'rtasidagi savdo jarayonlarini soddalashtirish va pul oqimlarini yaxshilashga erishishadi

Innovatsiyalar quyidagi afzalliklarni keltirib chiqaradi:

- Avtomatlashtirishni joriy etish : Avtomatlashtirish orqali operatsion jarayonlarni tezlashtirish va xato ehtimolini kamaytirish mumkin.
- Yangi texnologiyalardan foydalanish : IoT, AI va Big Data texnologiyalaridan foydalanib, ta'minot jarayonini yanada samarali qilish mumkin.

Masalan, Jin Yunda International Logistics kompaniyasi VMI texnologiyasidan foydalangan holda yangi logistik yechimlar joriy etgan va mijozlar uchun innovatsion xizmat ko'rsatishga erishgan

Yuqoridagi tahlil shuni ko'rsatadiki, VMI texnologiyasi inventar bosimini kamaytirish, operatsion jarayonlarni tezlashtirish, xarajatlarni tejash va raqobatbardoshlikni oshirish kabi bir nechta afzalliklarni taqdim etadi. Shu sababli, VMI texnologiyasidan foydalanish zamonaviy biznesda muvaffaqiyatga erishishning kaliti hisoblanadi.

Xulosa

VMI texnologiyasi zamonaviy ta'minot zanjiri menejmentida muhim rol o'ynaydi. U inventar bosimini kamaytirish, operatsion jarayonlarni tezlashtirish, xarajatlarni tejash va raqobatbardoshlikni oshirish kabi afzalliklarni taqdim etadi. VMI yordamida kompaniyalar mijozlar bilan mustahkam va uzluksiz munosabatlarni rivojlantirishga erishishadi. Shu sababli, VMI texnologiyasidan foydalanish zamonaviy biznesda muvaffaqiyatga erishishning kaliti hisoblanadi.

Foydalangan adabiyotlar ro'yxati

1. "VMI va JIT rejimlari: Xizmat tavsiflari" // Toshkent: Logistika xizmatlari kompaniyasi
2. "VMI inventar boshqaruvi: Shenzhen - Jinyunda xalqaro logistika" // Logistika va ta'minot zanjiri innovatsiyalari to'plami
3. "Ta'minotchilar tomonidan boshqariladigan inventar (VMI) nazariy tadqiqotlari tahlili" // O'zb. Fanlar akademiyasi nashri 3

4. "VMI texnologiyasi: Logistik menejment asoslari" // Logistika Pluss jurnali
5. "Logistikada VMI, birgalikda sotish, oldindan sotish va konsignatsiya: 6 xil ta'minot zanjiri modeli" // Tijorat va iqtisodiyot jurnali
6. "VMI xizmatlari va LIFT yechimlari" // Xalqaro logistika forumi materiallari
7. "VMI xizmatlari: Balti logistikasi tajribasi" // Jahon iqtisodiyoti va biznes jurnali
8. "Vendor Managed Inventory (VMI): Ta'minot zanjiri menejmenti" // Biznes va innovatsion texnologiyalar markazi
9. "Nima uchun VMI muhim? GooSeeker maqolasi" // Raqamli iqtisodiyot portali